

KONTROLA SPEŁNIANIA OBOWIĄZKOWEGO ROCZNEGO PRZYGOTOWANIA PRZEDSZKOLNEGO, OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI

Podstawa prawna:

[1] Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2018 poz. 996 z późn. zm.)

[2] Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz. U. z 2018 poz. 1314 z późn. zm.)

[1] Art. 31 [Wychowanie przedszkolne]

4. Dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 4, rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. W przypadku dziecka, o którym mowa w ust. 2 (*W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 7 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat. Obowiązek szkolny tych dzieci odracza się zgodnie z art. 38.*), obowiązek ten rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym dziecko rozpocznie spełnianie obowiązku szkolnego.

[1] Art.33

2. Kontrolowanie spełniania obowiązku, o którym mowa w art. 31 ust. 4, należy do zadań dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka.

[1] Art. 35 [Obowiązek szkolny do 18. roku życia]

1. Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

2. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

[1] Art. 41 [Podmioty kontrolujące spełnianie obowiązku szkolnego]

1. Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół, a gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio:

- 1) kontrolują wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, a także współdziałają z rodzicami w realizacji obowiązków, o których mowa w art. 40 ust.1 pkt 3 i ust.3[1];
- 2) prowadzą ewidencję spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.

Art. 40 [Obowiązki rodziców dziecka uczącego się]

1. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły;
- 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- 4) informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego w sposób określony w art. 36 ust. 10 lub 11 [1].

2. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie.

EGZEKOWANIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI

[1] Art. 42 [Egzekucja spełniania obowiązku szkolnego]

1. Niespełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 31 ust. 4 (*roczne przygotowanie przedszkolne*), obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Przez niespełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 31 ust. 4 (*roczne przygotowanie przedszkolne*), obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50%:

- 1) dni zajęć w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej lub placówce;
- 2) zajęć w przypadku spełniania obowiązku nauki w sposób określony w art. 36 ust. 9 pkt 2 (*realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy*) i w przepisach wydanych na podstawie [art. 36 ust. 16](#).

[1] Art. 36

16. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) przypadki, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat, a w przypadku uczestników Ochotniczych Hufców Pracy oraz osób przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych - 15 lat,*
- 2) przypadki, w których osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy - uwzględniając w szczególności opóźnienie w cyklu kształcenia, przypadki losowe uniemożliwiające lub znacznie utrudniające uczęszczanie do szkoły lub umożliwienie spełniania obowiązku nauki osobom przebywającym w zakładach karnych lub aresztach śledczych.*

Wyjaśnienia dodatkowe:

- 1) Niespełnianie obowiązku szkolnego podlega egzekucji w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 42 ust.1 ustawy [1]). Oznacza to, że na ustawowego przedstawiciela dziecka może być nałożona grzywna w celu przymuszenia do spełniania ciężącego na nim obowiązku.
- 2) Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna w celu przymuszenia.
- 3) Zgodnie z art. 120 § 2 ustawy [2], nieuczęszczanie dziecka do szkoły skutkować będzie nałożeniem grzywny na jego przedstawicieli ustawowych tj. rodziców lub prawnych opiekunów. Tym samym egzekwowany będzie rodzicielski obowiązek zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne. Egzekucji podlega również obowiązek zgłoszenia dziecka do szkoły, skoro skutkiem zaniechania rodziców (prawnych opiekunów) będzie nieuczęszczanie dziecka do szkoły oraz obowiązek powiadamiania organów gminy o aktualnej formie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.
- 4) Na rodziców (prawnych opiekunów) a nie na dziecko, nakładana będzie grzywna w razie zaniechania wypełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.
- 5) Grzywna nakładana może być wielokrotnie, z tego samego tytułu aż do osiągnięcia pożądanego skutku, albo do osiągnięcia górnej granicy kwotowej.
- 6) Obowiązek szkolny w rozumieniu art. 2 § 1 pkt 10 ustawy [2] jest obowiązkiem o charakterze niepieniężnym, przekazany do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego, którym jest art. 42 ustawy [1].

- 7) Dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w rozumieniu art. 5 ustawy [2], jest „wierzycielem”, uprawnionym do żądania wykonania obowiązku szkolnego w drodze egzekucji administracyjnej.
- 8) Po stwierdzeniu niespełniania przez dziecko rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, dyrektor publicznej szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka, kieruje do jego rodziców (opiekunów prawnych) upomnienie zawierające stwierdzenie, że obowiązek nie jest realizowany, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu realizacji oraz informację, że niespełnianie obowiązku jest zagrożone skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Stanowi o tym art.15 ustawy [2].
- 9) W przypadku konieczności skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej (*niezastosowania się do wezwania mimo upływu terminu określonego w upomnieniu przez dziecko obowiązku szkolnego*) dyrektor publicznej szkoły podstawowej kieruje wniosek o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, którym zgodnie z art. 20 § 1 pkt 2 [2] jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego.
- 10) Do wniosku dołącza się tzw. tytuł wykonawczy, sporządzony zgodnie z przepisami art. 27 ustawy [2] oraz dowód doręczenia upomnienia zawierający datę doręczenia.
- 11) Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia.
- 12) Kosztami upomnienia obciąża się rodziców dziecka na rzecz wierzyciela, tj. szkoły, na konto wskazane przez dyrektora szkoły.
- 13) W razie wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym, nałożone, a nieuiszczone lub nieściągnięte grzywny w celu przymuszenia podlegają umorzeniu. Postanowienie w sprawie umorzenia grzywny wydaje organ egzekucyjny na wniosek zobowiązanego o czym stanowi art. 125 § 1 ustawy [2].
- 14) Na postanowienie o odmowie umorzenia grzywny służy zażalenie art.125 § 2 ustawy [2].

Umorzenie postępowania egzekucyjnego

W art. 59 § 1 ustawy [2] określono przypadki, w których postępowanie egzekucyjne podlega umorzeniu:

- 1) jeżeli obowiązek został wykonany przed wszczęciem postępowania;
- 2) jeżeli obowiązek nie jest wymagalny, został umorzony lub wygasł z innego powodu albo jeżeli obowiązek nie istniał;
- 3) jeżeli egzekwowany obowiązek został określony niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z decyzji organu administracyjnego, orzeczenia sądowego albo bezpośrednio z przepisu prawa;
- 4) gdy zachodzi błąd co do osoby zobowiązanego lub gdy egzekucja nie może być prowadzona ze względu na osobę zobowiązanego;
- 5) jeżeli obowiązek o charakterze niepieniężnym okazał się niewykonalny;
- 6) w przypadku śmierci zobowiązanego, gdy obowiązek jest ściśle związany z osobą zmarłego;
- 7) jeżeli egzekucja administracyjna lub zastosowany środek egzekucyjny są niedopuszczalne albo zobowiązanemu nie doręczono upomnienia, mimo iż obowiązek taki ciążył na wierzycielu;
- 8) jeżeli postępowanie egzekucyjne zawieszona na żądanie wierzyciela nie zostało podjęte przed upływem 12 miesięcy od dnia zgłoszenia tego żądania;
- 9) na żądanie wierzyciela;
- 10) w innych przypadkach przewidzianych w ustawach.